

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

sbo De Dolfijn

Juryrapport

Excellente scholen

2016-2018

Uithoorn

Primair Onderwijs

Speciaal basisonderwijs (SBO)

Inhoudsopgave

1. Leeswijzer rapport

2. Beoordeling algemene onderwijskwaliteit

3. Beoordeling excellentieprofiel jury

4. Bijlage

4.1 Procedure traject Excellente Scholen

4.2 Zelfevaluatie Onderwijskwaliteit

1. Leeswijzer rapport

In het eerste deel van dit rapport beschrijft de inspectie haar bevindingen met betrekking tot de onderwijskwaliteit van de school. De focus in het juryrapport ligt op de beoordeling van het excellentieprofiel op een aantal onderdelen.

In het tweede deel van het rapport wordt het excellentieprofiel in onderdelen weergegeven zoals de school dit heeft beschreven in het aanmeldformulier – de tekst is integraal overgenomen. Vervolgens geeft de jury haar bevindingen op het betreffende onderdeel van het excellentieprofiel. Het juryrapport eindigt met de conclusie van de jury, waarin is opgenomen of de school het predicaat Excellente School toekomt.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de volgende onderdelen:

- excellentieprofiel van de school
- aanpak
- resultaten van het excellentieprofiel
- evaluatie en borging
- ontwikkeling
- externe gerichtheid
- duurzaamheid

In de bijlage treft u de zelfevaluatie van de school met betrekking tot de onderwijskwaliteit. Deze zelfevaluatie heeft de school aangeleverd in het aanmeldformulier – dit zijn de woorden van de school. De inspectie heeft deze zelfevaluatie tezamen met andere bronnen gebruikt in haar onderzoek naar de onderwijskwaliteit.

In de bijlage wordt ook de procedure rondom het traject Excellente Scholen toegelicht.

2. Beoordeling onderwijskwaliteit inspectie

sbo De Dolfijn heeft zich kandidaat gesteld voor het traject Excellente Scholen 2016. Voorwaarde voor het predicaat Excellente School is dat een school kwalitatief goed onderwijs biedt. Voorafgaand aan de beoordeling door de jury wordt daarom de onderwijskwaliteit onderzocht door de inspectie. De inspectie onderzoekt de onderwijskwaliteit op basis van gegevens die bij de inspectie bekend zijn én op basis van de door de school aangeleverde informatie.

De inspectie heeft een onderzoek uitgevoerd naar de onderwijskwaliteit bij de deelnemende scholen. Wanneer de inspectie onvoldoende of geen recente informatie had om een uitspraak te kunnen doen over de kwaliteit van het onderwijs van een school, werd een verificatieonderzoek uitgevoerd. De verificatieonderzoeken verschillen wat betreft inhoud en omvang. Het kan gaan om een gesprek met de directie, maar ook om een uitvoerig onderzoek.

Gedurende het onderzoek en/of het verificatiebezoek zijn er door de inspectie geen contra-indicaties gevonden voor deelname van de betreffende school aan het traject Excellente Scholen 2016.

3. Beoordeling excellentieprofiel jury

Achtergrondgegevens van de school

Naam school	sbo De Dolfijn
Brin nummer	02TL-0
Naam contactpersoon	Mevr. Sonja Has
Telefoonnummer	06 19279131
Emailadres	sonja.has@aloysiusstichting.nl
Bestuur	Aloysius Stichting Onderwijs Jeugdzorg

Motivatie van de school om zich kandidaat te stellen

De onderbouwing die de school bij de aanmelding als kandidaat Excellente School 2016 gaf, luidt als volgt.

“De Dolfijn is een school voor speciaal basisonderwijs (sbo) met een leerlingenpopulatie van laag functionerend (grens zmlk) tot hoog (vwo). Wij noemen ons hiermee bewust een basisschool.

Onze leerlingen hebben aan ons specifieke hulpvragen, die wij oplossingsgericht benaderen en in samenwerking met leerling en ouders.

De doelen die wij stellen zijn uitdagend en ons streven is en blijft de leerling in zijn kracht te laten blijven.

Het proces van ontwikkelen is al een jaar of 10 geleden heel specifiek ingezet door de zorgstructuur in onze school een andere vorm te geven. Het team heeft iedere verandering en aanpassing voor de volle 100% zijn aandacht gegeven. De kracht van De Dolfijn is dat wij kritisch zijn ten aanzien van de ingezette ontwikkelingen en niet bang zijn om aan te passen en veranderen.”

Excellentieprofiel van de school

De school heeft een helder en relevant excellentieprofiel

Toelichting excellentieprofiel

“Op De Dolfijn zijn leerling, ouders en school voor een even groot deel eigenaar van het ontwikkelingsproces van de leerling.

Het is geen stilstaand proces maar continu in ontwikkeling. Wij plannen, doen, controleren en ondernemen weer nieuwe acties.

Leerling en ouder(s) zijn volledig bij dit proces betrokken en de doelen worden gezamenlijk vastgesteld.

Het uiteindelijke doel is, naast een gelukkige schooltijd, een zo'n hoog mogelijke uitstroom te realiseren.”

Waarom is er gekozen voor dit excellentieprofiel

“De school heeft meerdere profielen die meegenomen kunnen worden voor het excellentieprofiel; in deze aanvraag komen er meerdere samen.

Alle voorwaarden binnen school moeten op orde zijn, wil je samen met leerling en ouders naar gezamenlijke doelen kunnen werken.

De betrokkenheid van ouders bij het ontwikkelingsproces op school is van groot belang, vooral voor een sbo-school. Ouders voelen zich niet altijd gelukkig bij verwijzing naar onze school.”

De beoogde doelen van het excellentieprofiel

“Leerling volledig meenemen in zijn eigen ontwikkeling op een steeds jongere leeftijd. Ouders als kenners van hun kind meenemen in het proces en gezamenlijk ervoor zorgen dat de leerling zich begrepen voelt en zich kan ontwikkelen.

Leerkrachten goed laten nadenken over hun eigen handelen ten aanzien van de leerling, zorgen dat de leerling geholpen wordt indien hij specifieke onderwijsbehoeften heeft.

Uiteindelijk is het gezamenlijk doel om de leerlingen zich zo breed mogelijk te laten ontwikkelen, waarbij men uitgaat van de krachten en mogelijkheden van de leerling.

Als bijkomend doel: ouders begrijpen de school in diens keuze voor vaste schoolroutines en het hanteren van het time-outprotocol op school.

Als bijkomend doel: de school is sneller op de hoogte van de wensen, ideeën, kritieken en adviezen van ouders ten aanzien van de schoolontwikkelingen en kan hierop inspelen.”

De (pedagogische en/of onderwijskundige) visie van de school met betrekking tot het excellentieprofiel

“Onze school is oplossingsgericht en ziet mogelijkheden bij iedere leerling om zich te kunnen ontwikkelen. Het doel van ons onderwijs is dat kinderen leren steeds onafhankelijker te worden van onze hulp, zodat hun zelfredzaamheid voortdurend groter wordt. Wij spreken elk kind aan op zijn of haar mogelijkheden en vragen prestaties die het kan leveren. Wij sluiten hierop aan met de ‘zone van de naaste ontwikkeling’. Ons onderwijs richt zich op een harmonische ontwikkeling van kinderen, dat wil zeggen: het verwerven van kennis en vaardigheden, aandacht voor emotionele ontwikkeling, creativiteit en sociaal gedrag.

Wij vinden dat de sfeer waarin een kind opgroeit van groot belang is voor zijn of haar ontwikkeling. Op school wordt de sfeer bepaald door de relatie tussen leerkrachten en leerlingen, tussen het personeel onderling en tussen de kinderen onderling. Wij benaderen het kind altijd positief en oplossingsgericht. Het kind moet zich altijd ontplooiën in een groep, dus in samenwerking met anderen (kinderen, volwassenen).”

Doelgroep

“Alle leerlingen op onze school, uitgezonderd de leerlingen tussen 4-6 jaar die bij ons in de jongste (JRK-)groep functioneren.”

Bevindingen jury op de helderheid en relevantie excellentieprofiel

Sbo-school De Dolfijn is gehuisvest in een relatief nieuw en multifunctioneel schoolgebouw waarin verschillende scholen en instellingen zijn ondergebracht. Zij werkt als kernpartner brede school samen met andere (reguliere) basisscholen, het Medisch Orthopedagogisch Centrum

't Kabouterhuis en de kinderopvang. De samenwerking met deze partners beperkt zich niet slechts tot de gezamenlijke huisvesting, maar betreft ook gebruikmaking van elkaars onderwijs- en begeleidingsfaciliteiten. Zo worden voor bepaalde vak- en vormingsgebieden leerlingen uitgewisseld en ook met betrekking tot (ortho)pedagogische samenwerking en ondersteuning is sprake van korte lijnen.

Waar het excellentieprofiel in het aanmeldingsformulier nog een breed karakterkende en verschillende aspecten omvatte, werd tijdens het schoolbezoek door de school een eenduidig profiel geschetst: ‘het realiseren van maatwerk voor de leerlingen met volle betrokkenheid van de leerlingen zelf en hun ouders’.

De beoogde doelen van het excellentieprofiel zijn het medeverantwoordelijk maken van de leerling voor zijn eigen ontwikkelingsproces, het bieden van maatwerk uitgaande van de mogelijkheden van de individuele leerling, en het betrekken van de

ouders bij de vormgeving van het ontwikkelings- en onderwijsproces. Gedurende het schoolbezoek heeft de jury op verschillende plaatsen, op verschillende manieren en door verschillende actoren (schoolleiding, ouders, leerlingen, team, zorgcoördinator en intern begeleider) het nastreven van dit excellentieprofiel bevestigd gekregen.

Het excellentieprofiel sluit aan op de visie van sbo-school De Dolfijn, geldt voor alle leerlingen van de school en kon worden teruggevonden in de documentatie (kwaliteitsbeleid; aan elkaar gerelateerde plannen zoals door de school gehanteerd) alsook worden waargenomen in alle door de jury bezochte groepen. Zo werkten de leerlingen gedurende een flink deel van de roostertijd aan hun individuele taken, gebaseerd op de in het kindplan opgenomen doelen.

De ontwikkeling van het excellentieprofiel is circa zeven jaar geleden ingezet als reactie op het door de school verbrede aannamebeleid (ook leerlingen met een so-profiel worden toegelaten) alsmede de constatering dat de betrokkenheid van leerlingen en ouders bij het ontwikkelings- en onderwijsproces slechts gering was. Tijdens het schoolbezoek werd duidelijk dat de schoolleiding, het gehele team van leerkrachten, de ondersteunende medewerkers, de ouders en ook de leerlingen het profiel herkennen, kunnen reproduceren en nader beschrijven en het steeds als nastrevenswaardig en waardevol benoemen.

De school heeft een helder en relevant profiel, waarvan de focus nog aangescherpt kan worden door de doelen van het profiel nog concreter te benoemen dan nu het geval is.

Aanpak

De school heeft een weloverwogen aanpak met betrekking tot het excellentieprofiel.

De aanpak

“De school heeft gekozen voor onderstaande aanpak vanwege:

- leerlingbetrokkenheid was beperkt en overdracht naar ouders minimaal;
- geringe betrokkenheid ouders;
- ouders raakten pas betrokken als er problemen waren en als oplossingsgerichte school gaf deze aanpak spanningen;
- door ouders meer te betrekken en samen mogelijkheden te bedenken hoe een leerling zich kan ontwikkelen en hiermee de onmogelijkheden helder te krijgen.

Startgesprek:

Ouders en leerlingen bespreken samen het startformulier en vullen deze – indien mogelijk – samen in.

Leerkracht en leerlingen gaan met elkaar in gesprek over de wensen die de leerling heeft ten aanzien van de verschillende vakken.

Ouders, leerling (op dit moment vanaf 9 jaar standaard) en leerkracht gaan samen in gesprek over wensen, handelen en doelen.

Leerkracht verwerkt dit in het groepsplan en de specifieke doelen en aanpak in het kindplan.

In januari en juni vinden er evaluatiegesprekken plaats + aanpassingen.

Deze cyclus blijft zich herhalen.”

Het doorwerken van het excellentieprofiel in de dagelijkse onderwijspraktijk

“Leerkrachten durven meer out of the box te denken. Methoden worden gebruikt, maar uitvoeringen om doelen te bereiken aangepast aan de groep of individuele leerling.

De bijkomende doelen hebben ervoor gezorgd dat wij een rustig schoolklimaat hebben waarbij er duidelijkheid is over wat er wel en niet kan binnen de school.

Ouders zien dat wij iets doen met hun ideeën/kritiek en voelen zich op deze wijze meer

begrepen en betrokken bij school en de ontwikkeling van hun kind. Ouders en leerkrachten gaan sneller met elkaar in gesprek als zij zorgen hebben over de ontwikkeling van de leerling.”

Bevindingen jury op de aanpak

Vanaf jonge leeftijd worden de leerlingen van De Dolfijn betrokken bij de vormgeving van hun ontwikkelingsproces. Samen met de leerkracht vullen de leerlingen het zogenoemde kindplan in. Hierin worden voor een aantal kernvakken (technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, rekenen) op basis van het gekozen uitstroomperspectief, een drietal niveaus (basis, intensief, verdiepend) en door de school geformuleerde standaarden de doelen voor de komende periode gepland. Ook de leergebied overstijgende onderdelen (onder andere creatieve vakken en sociaal-emotionele ontwikkeling) worden in het kindplan opgenomen.

In de loop van de schoolperiode wordt de inbreng (eigenaarschap) van de leerling zelf steeds groter. Ook de ouders worden hierbij intensief betrokken. In elk geval driemaal per jaar (startgesprek begin schooljaar, januari, juni) wordt de voortgang in het kindplan door leerkracht, leerling en ouders besproken en worden nieuwe doelen vastgesteld. Indien nodig of gewenst kunnen ook tussentijds in overleg wijzigingen worden aangebracht.

In het rooster van de groepen zijn vaste momenten ingeruimd voor individuele dagtaken, zelfstandige werkperiodes (in een mix van vrijwillige en verplichte samenwerking met een medeleerling) en groepsuitwisseling (onder andere lezen en rekenen).

Op vaste tijden zijn er medewerkers 'boven' de vaste groepsbezetting beschikbaar om leerlingen individueel te begeleiden bij hun werk. Per groep is steeds een aantal tablets beschikbaar waarop leerlingen op individueel niveau taken kunnen uitvoeren. Door een koppeling tussen de individuele kindplannen en het groepsplan houdt de leerkracht overzicht over de voortgang per leerling maar ook van de groep. Hierbij is een door de school zelf ontwikkeld staafdiagram van belang. Voor leerkracht, leerling en ouders wordt hierin dankzij de opgenomen drie niveaus en standaarden in één oogopslag duidelijk hoe voor de diverse vak- en vormingsgebieden de ontwikkeling verloopt. Leerlingen kunnen die daarbij letterlijk inkleuren alvorens, na ondertekening door de leerling en de ouders, digitaal verwerking plaatsvindt.

Maar niet alleen de vorderingen zijn in beeld. Juist ook wat er nog moet gebeuren om het gewenste uitstroomniveau te bereiken (doelen voor de komende periode) is voor de leerlingen van belang. De keuze voor een eventueel verlengd schooljaar hangt hier ook mee samen. De leerlingen in de eindgroep waren hier erg mee bezig en het stimuleerde ze een stapje harder te zetten in die vakgebieden waar ze nog tekort kwamen.

Tijdens de rondgang door de school nam de jury een sfeer van rust waar, mede te danken aan een zichtbare doorgaande lijn tussen de groepen met betrekking tot de organisatie van het onderwijs, het klassenmanagement (GIP-elementen) en de uitgangspunten van leren leren. De jury kreeg in diverse groepen een goed onderbouwde uitleg van leerlingen over de wijze waarop zij medeverantwoordelijkheid dragen voor hun eigen ontwikkelingsproces. Aan de hand van de eigen kindplan-map werd de door de school opgevoerde werkwijze door deze leerlingen helder uitgelegd.

De aanpak van het excellentieprofiel sluit aan op de door de school geformuleerde visie op onderwijs en ontwikkeling van leerlingen. Dankzij de samenhang tussen het kindplan (en de daarmee samenhangende drie gespreksmomenten tussen leerkracht, leerling en ouders), het groepsplan (dat driemaal per jaar wordt besproken door de leerkracht met de schoolleiding, intern begeleider en zorgcoördinator) en de door de

school geformuleerde standaarden en ingeroosterde toetsmomenten, behoudt de school het overzicht op de opbrengsten zowel per individuele leerling, als per groep en op schoolniveau.

Tijdens de gesprekken met het team, intern begeleider en zorgcoördinator werd de jury duidelijk dat het excellentieprofiel een breed draagvlak kent. Het in de praktijk waarmaken van het excellentieprofiel brengt wel een forse hoeveelheid werk met zich mee. De doorgaande lijn door alle groepen, de manier waarop de werkwijze is vastgelegd in de schoolorganisatie en de begeleiding (coach) en ondersteuning van de leerkrachten door intern begeleider en zorgcoördinator, dragen bij aan de uitvoerbaarheid. De schoolleiding probeert de werkdruk tijdens piekmomenten in het schooljaar te compenseren via de planning in de tijd van andere activiteiten. In het gesprek met ouders bleek dat zij zeer tevreden zijn met de wijze waarop zij bij het ontwikkelings- en onderwijsproces van hun kinderen betrokken worden. Door de intensieve periodieke gesprekken over en de accordering van het kindplan zijn zij goed op de hoogte van de voortgang, de gestelde doelen op korte termijn en het beoogde uitstroomperspectief aan het einde van de sbo-periode. Zij wezen hierbij niet alleen op de onderwijsresultaten, maar ook op de positieve effecten van de gerealiseerde structuur, rust, discipline en die op opvoedkundig gebied. De jury is van oordeel dat de aanpak van de school met betrekking tot het excellentieprofiel weloverwogen is.

Resultaten

De school bereikt de resultaten zoals beschreven in het excellentieprofiel.

Realisering beoogde doelstellingen

“De betrokkenheid bij de lessen is vergroot, leerlingen halen hun doelen.

Ouders hebben meer zicht op de ontwikkeling van hun kind en willen hard meewerken als wij hun hulp vragen. Heel zichtbaar in ons arrangement ‘praktisch georiënteerde groep’ waarbij leerlingen vroeger eerder verwezen werden naar zmlk, omdat wij als school hier geen voldoende aanbod op hadden.

Leerkrachten zijn steeds beter in staat om de individuele vragen mee te nemen in hun onderwijs en zichtbaar te maken in de groepsplannen.

Leerlingen hebben steeds beter in beeld welke mogelijkheden zij hebben, waarbij zij durven te streven naar hoge doelen.

De school hanteert het jaar dat de leerlingen 12 jaar worden als eindjaar. Hierbij bestaat voor een leerling wel altijd de mogelijkheid om een extra schooljaar te bieden (verlenging).

De leerlingen die nu in de eindgroepen zitten, zijn de eersten die vanaf hun 9e meegenomen zijn in hun eigen ontwikkeling. De streefdoelen zijn hoog geweest en van de mogelijkheid om een jaar te verlengen wordt door meer ouders en leerlingen gebruik gemaakt.”

Bevindingen jury op de resultaten van het excellentieprofiel

Uit de door de school aangeleverde documentatie en de waarnemingen tijdens het schoolbezoek bleek de jury dat sbo De Dolfijn goede resultaten boekt op de binnen het excellentieprofiel gestelde doelen.

Dankzij de digitaal verwerkte en in een staafdiagram samengebrachte opbrengstgegevens uit de individuele kindplannen met de daarin opgenomen drie niveaus, de geformuleerde standaarden en doelen, kunnen de resultaten (aan de hand van DLE-, DE- en vaardigheidsscores) nauwgezet worden gevolgd. Deze resultaten worden vervolgens ook op groepsniveau gegenereerd.

Uit de scores en uitstroomgegevens van de groepen schoolverlaters in 2015 en 2016

blijkt dat de beoogde doelen worden behaald. Het zijn deze eindgroepen die al voor het grootste deel van hun verblijfsduur op De Dolfijn met de systematiek van het excellentieprofiel hebben gewerkt.

De gemiddelde uitstroom van de leerlingen lag boven het landelijk gemiddelde van het speciaal basisonderwijs. De Dolfijn weet deze opbrengst steeds te realiseren, ook nadat sinds een aantal jaren sprake is van een verbreed toelatingsbeleid: ook voor een (toenemend) aantal leerlingen met een gemiddeld so-profiel (zml) wordt het onderwijs door de school verzorgd.

Het laatste inspectierapport was erg positief over de opbrengsten die worden behaald aan de hand van de door de school zelf geformuleerde ambitieuze verwachtingen. Tevens constateerde de inspectie dat de systematiek van plannend onderwijs, waarbij voor elke individuele leerling de doelen worden gesteld en waarbij de keuze daarvan mede door de leerlingen zelf wordt uitgevoerd, een gunstig beeld opleverde.

Tijdens de rondgang door de groepen nam de jury waar, dat de individuele aanpak leidend tot maatwerk een rustige werksfeer oplevert waarin de leerlingen aan hun eigen taken werken. Dankzij de doorgaande lijn in het klassenmanagement weten de leerlingen op welke momenten zij hulp van de leerkracht of overige medewerkers kunnen vragen en wanneer zij met medeleerlingen kunnen samenwerken aan een taak.

Op navraag van de jury kunnen zij gedetailleerd uitleggen aan welke doelen zij werken en welke resultaten daarbij reeds gehaald zijn of nog bereikt dienen te worden.

De leerkrachten gaven desgevraagd aan op welke wijze zij de resultaten op zowel individueel als groepsniveau kunnen overzien en hun handelen daarop afstemmen.

De schoolleiding maakte duidelijk op welke wijze zij de resultaten op groeps- en schoolniveau gegenereerd periodiek volgt en steeds afzet tegen de landelijke data voor het speciaal basisonderwijs.

In het gesprek met de jury gaven de leerlingen aan dat (in vergelijking met de voorgaande school) de leerprestaties een stuk hoger liggen en dat er geen of veel minder vaak problemen voorkomen. Dankzij de rust in de groep en het maatwerk aanbod zeiden zij zich beter te kunnen concentreren en een hoog niveau te halen. De medeverantwoordelijkheid voor het onderwijs- en ontwikkelingsproces noemden zij als een belangrijk element.

In het gesprek met de ouders kwam naar voren dat zij positieve resultaten op de gestelde doelen van het excellentieprofiel zien. Zij vinden hun kinderen dankzij de grote betrokkenheid bij het plannen van de doelen en taken meer gemotiveerd dan het geval was op voorgaande scholen en zien verbeteringen in de zelfstandigheid en zelfredzaamheid. De grote mate van medeverantwoordelijkheid werd ook genoemd als belangrijke factor voor een soepele overgang naar het aansluitende voortgezet onderwijs. Ouders gaven aan dat de aanpak van de school doorwerkt in de thuissituatie, waardoor bijvoorbeeld het samen maken van meegegeven huiswerk goed verloopt.

Het behalen van resultaten op het excellentieprofiel wordt ook bevestigd in de door de school periodiek afgenomen tevredenheidsonderzoeken onder leerkrachten/medewerkers, leerlingen en ouders. Daaruit blijkt onder meer dat ouders zeer positief zijn over de wijze waarop het onderwijs aan hun kinderen door de school wordt ingericht (onderdelen leerwinst; maatwerk; betrokkenheid leerlingen bij onderwijs; pedagogisch klimaat; professionaliteit leerkrachten/medewerkers).

De jury constateert daarom dat de school niet alleen de resultaten op een verantwoorde wijze vaststelt, maar dat deze resultaten ook overeenkomen met de doelen van het excellentieprofiel.

Evaluatie en borging

De school evalueert en borgt op basis van haar systeem voor kwaliteitszorg de aanpak en de resultaten van het excellentieprofiel.

Wijze van evalueren excellentieprofiel

“Vanuit het bestuur vinden er ieder jaar tevredenheidsonderzoeken plaats voor leerling, ouder en medewerker. Op deze wijze kunnen wij met het team samen evalueren of wij de ingezette weg kunnen vervolgen of indien nodig aanpassingen doen.

Ouders zijn meegenomen in de eerste stappen van het startgesprek, onderzoek Master SEN, en de school heeft de intentie om met groepjes ouders in gesprek te blijven. Op dit moment evalueren ouders aan de leerkrachten of via mail.

In het team wordt besproken welke ervaringen zij hebben, waar zij tegenaan lopen, wat zij moeilijk vinden en hoe wij samen de vervolgstap kunnen maken.

Het team richt zich vooral op aanpassingen van de groepsplannen en eindplannen, zodat dit werkbare instrumenten zijn en blijven.”

Effect van de evaluatie

“Ouders zien direct wat de resultaten zijn; hiervoor hebben wij een staafdiagram ontwikkeld met didactische leeftijdsequivalent (DLE), vaardigheidsscores van de toetsen (vs) en de didactische leeftijd van de leerling (DL).

Deze grafiek geeft de ouders een directer beeld van de ontwikkeling van hun kind, en leerlingen kunnen beter hun eigen doelen stellen.

De kindplannen zijn simpeler gemaakt met op het eerste blad het ontwikkelingsprofiel (OPP) + realistisch uitstroomprofiel. De doelen die voortkomen uit de grafieken zijn gekoppeld aan een toets. Per vak wordt de specifieke eigen behoefte of aanpak van de leerling beschreven en welk groepsplan daaraan gekoppeld is.

Groepsplannen krijgen een specifiekere plek in ons onderwijs, en leerkrachten zien dat er binnen het sbo met een groepsaanpak gewerkt kan worden.”

Borging resultaten excellentieprofiel

“De cyclus van de startgesprekken komt terug in de zorgstructuur. Leerkrachten gaan in gesprek met directie en zorgcoördinator/intern begeleider (IB'er) over de groepsplannen en kindplannen.”

Bevindingen jury evaluatie en borging van de resultaten

De aanpak van het excellentieprofiel door De Dolfijn maakt integraal deel uit van het brede en cyclische (PDCA-)kwaliteitsbeleid. Vastgelegd in de schooldocumenten en in de dagelijkse schoolpraktijk maken de startgesprekken en de tussen- en evalueerend gesprekken rondom het kindplan structureel deel uit van de evaluatiesystematiek.

Daarin worden door leerkracht, leerling en ouders periodiek het perspectief, de voortgang en resultaten alsmede de planning van de doelen besproken.

Eveneens driemaal per jaar wordt door de schoolleiding, intern begeleider en eventueel de zorgcoördinator met de groepsleerkracht de voortgang op groepsniveau geëvalueerd. Daarbij komen de individuele kindplannen en de op groepsniveau in kaart gebrachte resultaten aan de orde. Ten slotte worden door de directie de resultaten op schoolniveau besproken samen met de zorgcoördinator/orthopedagoog. Daarbij komt ook de vergelijking met de landelijk beschikbare opbrengsten van het speciaal basisonderwijs op tafel. Op basis van al deze input worden aanpassingen opgenomen in het activiteitenplan voor het komende schooljaar en in het meerjarig schoolplan.

Jaarlijks wordt met het gehele team de gang van zaken met betrekking tot het excellentieprofiel in een themabijeenkomst besproken. Ook de leerlingen van de bovenbouwgroepen worden jaarlijks specifiek bevestigd over hun ervaringen met de werkwijze op het gebied van maatwerk en betrokkenheid bij het ontwikkelings- en onderwijsproces.

De periodiek afgenomen tevredenheidsonderzoeken onder medewerkers, leerlingen en ouders leveren waardevolle feedback op de verschillende aspecten van het excellentieprofiel.

Een van de onderwerpen die uit de evaluatie van het laatste (2015) tevredenheidsonderzoek naar voren kwamen, was de werkdruk die de aanpak van het excellentieprofiel met zich meebrengt. Ook tijdens de gesprekken met het team en met individuele leerkrachten bleek dat met name de verwerking van de individuele kindplannen en de koppeling daarvan met de groepsplannen een forse hoeveelheid (administratief) werk met zich meebrengen. Overigens leek dat geen invloed te hebben op het draagvlak en het enthousiasme waarmee het team van De Dolfijn aan het excellentieprofiel werkt. De schoolleiding gaf aan de werkdruk te herkennen en daaraan tegemoet te komen door op de periodieke piekmomenten compensatie te bieden op de andere schooltaken voor de medewerkers.

Ook wordt fors geïnvesteerd in de begeleiding en coaching van (startende) leerkrachten. Hierbij wordt onder meer gebruik gemaakt van video-interactiebegeleiding.

Tijdens het schoolbezoek werd duidelijk dat de aanpak en evaluatie van het excellentieprofiel op een goede wijze geborgd zijn in zowel het schoolbeleid als in de dagelijkse onderwijspraktijk.

In het in documenten vastgelegde schoolbeleid, in de geformuleerde visie van schoolleiding en team en in de door de jury waargenomen schoolpraktijk kwamen de brede herkenning en erkenning van en het enthousiasme voor het profiel steeds naar voren.

Gezien het bovenstaande concludeert de jury dat de school op basis van haar systeem van kwaliteitszorg het excellentieprofiel systematisch evalueert.

Ontwikkeling van het excellentieprofiel

De school heeft concrete plannen om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen.

Plannen voor verdere ontwikkeling

“De hele procedure rond startgesprek, uitvoer plannen, evalueren en doelen bereiken hangt samen met het volledige onderwijsproces.

Een onderdeel dat nog in ontwikkeling is, zijn standaarden voor de leerlijnen Leren Leren en Sociaal Gedrag. Zodra deze op orde zijn, zullen tijdens de gesprekken met leerling en ouders ook op deze lijn doelen gesteld kunnen worden. Nu wordt wel beschreven wat wij gezamenlijk willen ontwikkelen in gedrag, maar dit is nog te vrijblijvend.

Afgelopen jaar hebben wij bij de start van school de theemiddag geïntroduceerd.

Leerlingen mochten hun ouders laten zien waar zij op school aan werken. Dit onderdeel zal nog verder uitgewerkt worden. De leerkrachten hebben hieraan hun individuele invulling gegeven. Het is nu aan de school om met elkaar te bespreken of naast het laten bekijken van de materialen die wij gebruiken, er een voorbeeldles aan ouders gegeven gaat worden.

Dit jaar, 2016, zijn wij begonnen met het bijwonen van een les van de Kanjertraining.”

Bevindingen jury concrete plannen ontwikkeling excellentieprofiel

Hoewel de invoering, uitwerking en uitvoering van het excellentieprofiel reeds zeven jaar een belangrijk onderdeel van het schoolbeleid en schoolpraktijk van De

Dolfijn vormen, wordt ook steeds gekeken naar verdere ontwikkelpunten. Deze komen mede naar voren uit de evaluatie van de gesprekken met en tevredenheidsonderzoeken onder medewerkers, leerlingen en ouders. Teneinde de betrokkenheid van leerlingen en ouders voor de komende periode nog verder te vergroten, staan onder meer de vorming van een leerlingenraad respectievelijk het organiseren van een theemiddag voor ouders met voorbeeldlessen gepresenteerd door leerlingen op het programma. Ten aanzien van het maatwerk en de nog verdere verbetering van de opbrengsten zal worden gewerkt aan de ontwikkeling van leerlijnen en standaarden voor leren leren en sociaal gedrag (Kanjertraining).

Ook wordt overwogen komend schooljaar te starten met het uitvoeren van collegiale consultaties tussen leerkrachten. Dit om de doorgaande lijn in de groepen en het leren en ondersteunen van elkaar nog verder te verbeteren. Voor de wat verdere toekomst overweegt de school op welke wijze de beoogde ontwikkeling naar een integrale voorziening en kenniscentrum voor onderwijsondersteuning vorm kan krijgen.

Overigens gaf zowel de schoolleiding als het team aan dat er ook grenzen zijn aan het leveren van maatwerk en het verbreden van de plaatsing van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften, met name waar het leerlingen betreft met externaliserende gedragsproblematiek.

De jury constateert dat de school concrete plannen heeft om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen.

Interne en externe gerichtheid.

Het excellentieprofiel van de school wordt (zowel intern) als extern erkend.

Wijze van (interne en) externe erkenning

“Sbo De Dolfijn wordt gezien als een school die zich durft te ontwikkelen en soms op bepaalde ontwikkelingen voorloopt. Binnen het Aloysius staan wij bekend als kritisch meedenkend en bereid om ons buiten de gezette kaders te ontwikkelen.

Het SWV (samenwerkingsverband) ziet ons als een school die zeer verbreed kan toelaten door de manier waarop gewerkt wordt.”

(Interne en) externe kennisdeling

Wij stellen de school open voor leerkrachten die bij ons willen kijken.

Wij houden open dagen voor het SWV. Wij geven dan een presentatie, laten de collega's meekijken in de groepen en geven materialen mee als daarom gevraagd wordt.

De school geeft presentaties over de eigen ontwikkeling bij IB-netwerken (zowel binnen eigen bestuur als binnen SWV), inspectiebezoek bestuursbreed en op verzoek.

De school deelt haar kennis binnen de verschillende netwerken alsook met iedere individuele basisschool die daar behoefte aan heeft.

Bevindingen jury (interne en) externe gerichtheid

Zoals al eerder vermeld bleken tijdens de rondgang door de school en de gesprekken met schoolleiding, team van medewerkers, leerlingen en ouders, een brede herkenning en erkenning van het excellentieprofiel. Voor de collega-scholen onder de stichting fungeert De Dolfijn van tijd tot tijd als informatiebron en vraagbaak waar het de aspecten van het excellentieprofiel betreft.

Externe erkenning is er vooral van het samenwerkingsverband Amstelronde waarvan de school deel uitmaakt. Gewaardeerd worden de verbrede plaatsingsmogelijkheden en de manier waarop door maatwerk tegemoet gekomen

kan worden aan de vraag van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Ook verzorgt De Dolfijn op aanvraag begeleiding aan reguliere basisscholen in het samenwerkingsverband. Bij navraag van de jury bleek dat in het lopende schooljaar tot nu toe zeven substantiële begeleidingstrajecten worden uitgevoerd op zowel leerling-, leerkracht- als teamniveau.

Sinds kort verzorgen medewerkers van de school informatie-/voorlichtingsbijeenkomsten voor de leiding, medewerkers en betrokken ouders van de kinderopvang in Uithoorn rondom het omgaan met problematisch gedrag van kinderen.

Zowel schoolleiding als ondersteunende medewerkers gaven de jury aan voluit bereid te zijn tot het uitwisselen van de opzet, ervaringen en resultaten van het excellentieprofiel aan andere scholen en samenwerkingsverbanden.

Toekomstbestendigheid van het excellentieprofiel

De school heeft een toekomstbestendig excellentieprofiel.

Waarborging duurzaamheid

“De Dolfijn legt vast welke afspraken er gemaakt zijn; de cyclus is uitgeschreven. Nieuwe mensen krijgen een begeleider/coach en worden ingewerkt volgens de afspraken die binnen de school gemaakt en vastgelegd zijn.

Binnen onze zorgstructuur is de wijze van werken verankerd door de gespreksvoering van groepsplannen en eindplannen die altijd volgt op het gesprek tussen leerling, ouder en leerkracht.”

Bevindingen jury toekomstbestendigheid

Aangezien het excellentieprofiel aansluit op de geformuleerde visie van De Dolfijn en een geïntegreerd onderdeel vormt van het brede schoolbeleid, lijkt het van structurele aard te zijn. Ook de stapsgewijze invoering met betrokkenheid van het gehele team, het feit dat aan de ontwikkeling van de aanpak reeds sinds zeven jaar wordt gewerkt en het tijdens het schoolbezoek gebleken brede draagvlak onder schoolleiding, team, leerlingen en ouders geven de jury het vertrouwen dat het excellentieprofiel een duurzaam karakter kent.

De manier waarop de aanpak is vastgelegd in de (meerjarige) beleidsdocumentatie en plannen, is opgenomen in een zich repeterende cyclus van plannen, meten en evalueren van resultaten en het op basis daarvan bijstellen van de toekomstige ontwikkeling van het excellentieprofiel, sterken de jury in het vertrouwen van de toekomstbestendigheid daarvan.

Het gebleken draagvlak onder schoolleiding, team van medewerkers, leerlingen en ouders onderstrept dit vertrouwen.

De concrete ontwikkelingsplannen geven aan dat De Dolfijn geen pas op de plaats maakt, maar het excellentieprofiel nog verder wil uitbouwen.

Hiermee laat de school zien dat het excellentiebeleid ook in de komende drie jaar stabiel blijft en waar nodig ook nog verder verbeterd wordt.

Conclusie van de jury

De jury heeft zich op basis van de documentatie vooraf, de tijdens het schoolbezoek aangereikte aanvullende informatie, de gesprekken met de diverse geledingen binnen de school en tijdens de rondgang door de groepen een goed beeld kunnen vormen van het door sbo De Dolfijn vormgegeven excellentieprofiel.

Dit profiel, geldend voor alle leerlingen, is in een periode van circa zeven jaar en met volle betrokkenheid van het gehele team stapsgewijs ingevoerd. Het sluit aan bij de

algemene

visie op onderwijs en ontwikkeling van de school. Het is verankerd in zowel het brede schoolbeleid als de cyclische opzet van het kwaliteitsbeleid. Ook in de onderwijspraktijk zijn de aanpak en resultaten van het excellentieprofiel zichtbaar. De doorgaande lijn tussen de groepen met betrekking tot de organisatie van het onderwijs en het klassenmanagement zijn duidelijk zichtbaar.

Dankzij het werken met de gesprekkencyclus rondom het kindplan is sprake van een sterke betrokkenheid (eigenaarschap) bij leerlingen en ouders. Door het hanteren van de verschillende niveaus, de staaftafel, de standaarden en de planning van de onderwijsdoelen per leerling, wordt het beoogde maatwerk in de praktijk waargemaakt. De opbrengsten op groeps- en schoolniveau worden periodiek geëvalueerd en leiden waar nodig of gewenst tot bijstellingen van de aanpak. Mede dankzij de aanpak van het excellentieprofiel behaalt de school goede resultaten.

De wijze waarop het excellentieprofiel is ingebed in het schoolbeleid en het handelen van de medewerkers, het gebleken grote draagvlak bij alle betrokken partijen bij de school, en de manier waarop de doelen voor verdere ontwikkeling reeds zijn gepland, geven de jury het vertrouwen dat het excellentieprofiel van De Dolfijn toekomstbestendig zal blijken te zijn.

Alles overziende is de jury van oordeel dat sbo De Dolfijn op basis van de door de jury waargenomen kenmerken en gerapporteerde bevindingen het predicaat Excellente School Speciaal basisonderwijs toekomt.

4. Bijlage

Procedure traject Excellente Scholen

Al meer dan 340 scholen hebben in de afgelopen jaren deelgenomen aan het traject Excellente Scholen. Zij meldden zich aan bij de jury Excellente Scholen, omdat zij het predicaat zien als een vorm van erkenning en waardering voor hun prestaties, en ook als een uitdaging om hun onderwijs voortdurend tegen het licht te houden en verder te ontwikkelen.

Het traject Excellente Scholen kent de volgende fasen:

- aanmeldingsperiode
- onderzoek naar onderwijskwaliteit door de inspectie
- dialoog
- jurybezoek
- rapportage en beoordeling
- uitreiking predicaat

Onderzoek naar het excellentieprofiel door de jury

Het excellentieprofiel – datgene waar de school in uitblinkt – heeft sinds 2015 een centrale plaats gekregen in de beoordeling van excellentie. De jury kijkt hier in de beoordeling primair naar. Naast onderwijs van goede kwaliteit, die beoordeeld wordt door de inspectie, is een aantoonbaar excellentieprofiel voorwaardelijk voor deelname aan het traject Excellente Scholen.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de volgende onderdelen:

- excellentieprofiel van de school
- aanpak
- resultaten
- evaluatie en borging
- ontwikkeling
- externe gerichtheid
- duurzaamheid

Zelfevaluatie onderwijskwaliteit school

Het aanmeldformulier bestaat uit twee delen, namelijk een deel waarin de school het excellentieprofiel beschrijft, en een zelfevaluatie van de onderwijskwaliteit van de school. De zelfevaluatie is gebaseerd op het concept waarderingskader 2017.

We definiëren onderwijskwaliteit als het geheel van de prestaties van de school, met uitzondering van financieel beheer. Het laatste gebied wordt als voorwaardelijk gezien voor (het voortbestaan van) de kwaliteit. Financieel beheer is daarom niet opgenomen in deze zelfevaluatie.

Het waarderingskader beschrijft per kwaliteitsgebied een aantal standaarden. Elke standaard is van een uitwerking voorzien. Hierin wordt onderscheid gemaakt in wettelijke standaarden en kwaliteitseisen. De school heeft zichzelf beoordeeld op de standaarden en deze beoordeling van een toelichting voorzien. Zie voor meer informatie over de waarderingskaders:

<http://www.onderwijsinspectie.nl/toezicht/vernieuwing-in-het-toezicht>.

Let op: de zelfevaluatie is - net zoals de beschrijving van het excellentieprofiel - integraal overgenomen, dit zijn de woorden van de school.

1. Onderwijsresultaten

1.1 Resultaten

De school behaalt met haar leerlingen resultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

Uitwerking

De cognitieve eindresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden. Dit betekent dat de eindresultaten op de kernvakken Nederlandse taal en rekenen/wiskunde voldoen aan de gestelde norm.

De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in beeld en heeft op basis hiervan verwachtingen over de cognitieve eindresultaten die de leerlingen kunnen bereiken. De school stelt ambitieuze doelen voor de cognitieve eindresultaten die passen bij de kenmerken van de leerlingenpopulatie. Ze laat zien dat deze doelen gerealiseerd worden. Daarbij kan de school de leergroei betrekken.

NB De inspectie beschikt al over deze gegevens, deze hoeven niet aangeleverd te worden.

Eventueel licht de school deze resultaten nader toe

“Sbo De Dolfijn voldoet meer dan voldoende aan de gestelde normen. In de afgelopen jaren zijn de resultaten van onze leerlingen zeer goed geweest en ook dit jaar zijn wij weer meer dan tevreden.”

Context van de school

De (bijzondere) omstandigheden waaronder een school haar werk doet, kunnen invloed hebben op de keuzes die een school heeft gemaakt en op de resultaten die een school met de leerlingen behaalt. We denken bijvoorbeeld aan de samenstelling en de omvang van de leerlingenpopulatie van een school.

Indien er dergelijke bijzondere omstandigheden op de school aanwezig zijn, die van invloed zijn op de resultaten die de school met de leerlingen behaalt, wordt dat hier aangegeven

Ja

Op deze wijze houdt de school rekening met deze omstandigheden

“Onze school zorgt voor een aanpak die bijdraagt aan de ontwikkeling van alle leerlingen. Wij zijn in staat om de leerlingen te bedienen op de onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften die zij hebben.

Wij zijn in staat om het aanbod van de methoden aan te bieden, gekoppeld aan de gestelde doelen en aan te passen indien nodig.”

1.2 Sociale en Maatschappelijke competenties

De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke competenties op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de gestelde doelen.

Uitwerking

De leerlingen verlaten de school met sociale en maatschappelijke competenties die passen bij de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in beeld en heeft op basis hiervan reële verwachtingen over het niveau dat de leerlingen kunnen bereiken. Deze verwachtingen toetst zij aan de groei die de leerlingen gedurende de schoolperiode doormaken. Daarmee kan de school aantonen dat zij op dit gebied uit haar leerlingen haalt wat erin zit.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel zicht op sociale en maatschappelijke competenties

“Leerlingen en ouders zijn vanaf plaatsing bij ons op school betrokken. Het is een gedeeld eigenaarschap met betrekking tot de ontwikkeling van de leerling. Belemmeringen/beperkingen worden gezamenlijk in kaart gebracht en door de samenwerking zijn de mogelijkheden maar ook onmogelijkheden helder. Indien extra ondersteuning nodig is, wordt hiervoor actie ondernomen en ingezet binnen de schoolstructuur.”

1.3 Vervolgsucces

De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet ten minste aan de verwachtingen van de school.

Uitwerking

De school beschikt over toereikende gegevens over het vervolg van de loopbaan van leerlingen die de school verlaten hebben. De school analyseert of de eindresultaten en de eerder afgegeven schooladviezen hiermee in overeenstemming zijn. De eerder afgegeven schooladviezen passen bij het vervolgsucces van de leerlingen.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel zicht op vervolgsucces

“De onderlinge contacten met de scholen binnen onze regio, waar de leerlingen naar uitstromen, zijn goed en ieder jaar vindt overleg plaats.

Sinds afgelopen jaar maken wij gebruik van AtTrack; hierdoor hebben wij beter zicht op de leerlingen die buiten onze regio uitstromen en op welke wijze zij zich verder ontwikkelen.

Voor leerlingen die tussentijds uitstromen worden afspraken gemaakt binnen het ondersteuningsteam. Data worden afgesproken om contact met elkaar te hebben en de leerling nogmaals goed door te spreken.”

2. Onderwijsproces

2.1 Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

Uitwerking

De school biedt een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod dat ook de referentieniveaus taal en rekenen omvat en dat aansluit bij het (beoogde) niveau van alle leerlingen.

Het onderwijs gaat ervan uit dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving. Daarom is het onderwijs gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie, en op kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school, wordt afgestemd op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daartussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen.

De leraren hanteren leermiddelen en een leeromgeving in de groep die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. De leraren richten de lokalen/de leeromgeving aantrekkelijk en uitdagend in, waarbij zij rekening houden met de ontwikkelingsfase van de leerlingen.

Om een goede aansluiting te verzorgen op de maatschappelijke verwachtingen en het vervolgonderwijs, dient het onderwijsaanbod eigentijds te zijn.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel aanbod

“Sbo De Dolfijn is een basisschool en hanteert binnen de school methoden passend bij de leeftijdsgroep. In de groepen is een duidelijke opbouw te zien van kleuter, groep 3, groep 4 naar de eindgroepen. Materialen die nodig zijn bij het onderwijsaanbod zijn hier eveneens op aangepast.

Het aanbod is gekoppeld aan de standaarden. Doelen kunnen alleen bereikt worden als aanbod gedaan is.

Binnen de school hanteren wij een arrangement praktisch georiënteerde groep. Voor deze groep geldt hetzelfde aanbod tot de standaard die wij gesteld hebben, maar is de uitvoer van de methoden aangepast aan de wijze waarop de leerlingen het beste tot ontwikkeling komen.”

2.2 Zicht op ontwikkeling

De school volgt de ontwikkeling van haar leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

Uitwerking

De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen. Voor de kennisgebieden taal en rekenen/wiskunde gebeurt dit met genormeerde toetsen. Leraren vergelijken deze informatie met de verwachte ontwikkeling. Deze signalering en analyses maken het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. Bovendien gaat zij na wat bijvoorbeeld nodig is om eventuele achterstanden bij leerlingen te verhelpen.

De school volgt de vordering van alle leerlingen systematisch op alle ontwikkelingsgebieden. Voor de cognitieve vakken bij het jonge kind en de niet-cognitieve vakken gebeurt dit ten minste met een gestandaardiseerd observatie-instrument dat het mogelijk maakt om vroegtijdig te signaleren op de verschillende ontwikkelingsgebieden. De school gebruikt deze gegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passend onderwijs bieden (zowel aan leerlingen met achterstanden als aan leerlingen die specifieke talenten hebben), en het evalueren en bijstellen van doelen en onderwijsaanbod.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel zicht op ontwikkeling

“Wij volgen van start tot finish. Ons excellentieprofiel hangt hiermee samen.

De school draait een vaste instroom-doorstroom-uitstroomcyclus met daarin vaste ijkmomenten.

Onze kwaliteit van lesgeven hangt samen met het cyclisch proces. Gezamenlijk starten wij met doelen waar een aanbod bij gegeven wordt dat geëvalueerd wordt en aangepast indien nodig.

Stapelen van tijd, compenseren, uitwisselen van vak zijn aspecten die in onze aanpak verweven zitten.”

2.3 Didactisch handelen

Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen.

Uitwerking

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben. De leraren zorgen ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau van leerlingen. De aangeboden leerstof is logisch opgebouwd binnen een reeks van lessen alsook binnen één les. Het pedagogisch leerklimaat maakt het leren mogelijk: leerlingen zijn actief en betrokken. Met geschikte opdrachten en heldere uitleg structureert de leraar het onderwijsaanbod zo dat de leerling het zich eigen kan maken.

De leraren stemmen de instructies en spelbegeleiding, opdrachten en onderwijstijd af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen. De afstemming is zowel op ondersteuning als op uitdaging gericht, afhankelijk van de behoeften van leerlingen.

De leraren hebben hoge verwachtingen van hun leerlingen en concretiseren dat door doelen voor hun leerlingen te stellen. De leraren stimuleren een brede ontwikkeling bij hun leerlingen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Leraren weten de geplande onderwijstijd effectief te benutten door een efficiënte lesuitvoering. De leraren gaan actief na of leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen en of zij daarmee hun doelen gehaald hebben. Zij geven de leerlingen feedback op hun leerproces en bespreken met hen wat nodig is om hun doelstelling te halen.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel didactisch handelen

“Leerkrachten zijn in staat om zowel een groepsaanpak uit te voeren als individueel te denken ten aanzien van de behoeften van onze leerlingen.

Aanbod is ervoor om aangepast te worden indien nodig. Methodes worden gevolgd, maar indien nodig volgen er aanpassingen.

Leerlingen zijn eigenaar van hun eigen ontwikkeling en de leerkracht is de motor die ervoor zorgt dat deze doorgaat.”

2.4 (Extra) Ondersteuning

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding.

Uitwerking

Voor leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep, stelt de school een passend onderwijsaanbod (leerstof en aanpak) samen, gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende leerling. De school evalueert periodiek of het aanbod het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

Voor de leerlingen die extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, legt de school de doelen en begeleiding in een ontwikkelingsperspectief vast. De school heeft voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften interventies (zowel in aanbod als gedrag) gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings) perspectief van de leerling en daarmee op een ononderbroken ontwikkeling. De school evalueert regelmatig (met ouders) of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel (extra) ondersteuning

“Als sbo zijn wij een onderdeel van de extra ondersteuning die gegeven wordt vanuit het samenwerkingsverband. Onze hele zorgstructuur is ingesteld op het geven van extra ondersteuning die past binnen een groepssetting.

Binnen onze school zorgen wij voor nog een extra stap indien dat nodig is. De school beschikt over mogelijkheden voor logopedie, dyslexietraining, fysiotherapie, sociaal-emotionele trainingen.

Ten aanzien van bepaalde ondersteuningsbehoeften van leerlingen kunnen wij gebruik maken van de diensten van onder andere Gedragpunt.”

2.5 Samenwerking

De school werkt samen met relevante partners om het onderwijs voor haar leerlingen vorm te geven.

Uitwerking

De school werkt samen met voorschoolse voorzieningen, voorgaande scholen en ketenpartners door informatie over leerlingen in achterstandssituaties uit te wisselen en het onderwijs in een doorgaande leerlijn te realiseren. De school maakt afspraken over te bereiken resultaten in het kader van vroegschoolse educatie.

Aan het eind van de schoolperiode en bij tussentijds vertrek van leerlingen informeert ze de ouders en de vervolgschool over de ontwikkeling van de leerlingen.

Voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte werkt de school samen met het samenwerkingsverband en, indien nodig, met partners in de zorg.

De school ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en stemt haar ouderbeleid daarop af.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel samenwerking

“Sbo De Dolfijn is kernpartner van een brede school en werkt samen met de andere kernpartners in het gebouw.

Verder hebben wij als school een samenwerking opgezet met het Medisch Orthopedagogisch Centrum 't Kabouterhuis. De samenwerking betreft onder andere de begeleiding van ouders met jonge leerlingen die bij ons instromen vanuit het basisonderwijs.

Het MOC heeft in onze school ruimte tot haar beschikking om trainingen te geven. Zij heeft daarnaast een kantoor en onderzoeks/gespreksruimte.

Wij werken met een ouder-kindcoach vanuit de gemeente. Zij heeft ook andere basisscholen in haar takenpakket zitten.”

2.6 Toetsing en afsluiting

De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig.

Uitwerking

Alle leerlingen (behoudens wettelijke uitzonderingen) in leerjaar 8 maken een eindtoets.

Tijdens de schoolperiode maken ze toetsen van het leerlingvolgsysteem. De leraren nemen de toetsen af conform de voorschriften. Ouders worden geïnformeerd over de vorderingen van de leerlingen. Alle leerlingen krijgen een advies voor het vervolgonderwijs. De school hanteert hierbij een zorgvuldige procedure.

De keuze van toetsen en frequentie van afname past bij de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De school evalueert de adviesprocedure regelmatig en stelt deze indien nodig bij.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel toetsing en afsluiting

“Sbo De Dolfijn is als speciaal basisonderwijs nog niet verplicht om de eindtoets voor alle eindgroepleerlingen af te nemen. Wel laten wij al jarenlang de eindtoets maken door leerlingen die uitstromen naar vmbo-kader of hoger.

Daarnaast zorgen wij ervoor dat naast ons volgsysteem nog twee onafhankelijke toetsen worden afgenomen voor verwijzing, te weten de NIO en het Drempelonderzoek.”

3. Schoolklimaat

3.1 Veiligheid

Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen.

Uitwerking

Schoolleiding en leraren dragen zorg voor de veiligheid van de school en haar omgeving gedurende de schooldag, voor alle leerlingen. Zij voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. Dit is zichtbaar doordat leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel respectvol en betrokken met elkaar omgaan. Er is geen sprake van stelselmatige strijdigheid met basiswaarden in de uitingen van leerlingen en leraren. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag.

De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen. De school heeft een functionaris die aanspreekpunt is als het gaat om pesten.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel veiligheid

“Als school werken wij met vaste schoolroutines en hanteren wij een time-outtraject binnen de groepen. Daarnaast is de Kanjertraining een onderdeel van ons lesgeven en leerlingen worden op deze wijze geoefend in oplossingsmogelijkheden.

Er is een pestprotocol dat uitgevoerd wordt indien nodig.

Je veilig voelen is een onderdeel van de tevredenheidsonderzoeken, voor zowel leerling, ouder als medewerker.

In het nieuwe schooljaar krijgen leerkrachten een training incidentmanagement. Directie gaat mee in het vernieuwingstraject incidentenregistratie dat binnen de Aloysius is uitgezet.

Er is een time-out/schorsingsprotocol dat gebruikt wordt indien nodig.”

De school gebruikt wel of geen instrument om de veiligheid van leerlingen in beeld te brengen

Ja

Indien ja: naam van het instrument dat gebruikt wordt om de veiligheid van leerlingen in beeld te brengen

“Leerlingtevredenheidsonderzoek”

De resultaten van de twee meest recente metingen en wanneer deze metingen hebben plaatsgevonden.

“Het onderdeel heet veiligheid en pedagogisch klimaat. De afgelopen twee jaar valt hierop een positieve beoordeling te zien. Het gemiddelde ligt rond een 8.

Het onderdeel incidenthantering werd door de leerlingen iets lager beoordeeld (7,6).

Dit heeft ertoe geleid dat wij als team de training gaan volgen.

Vanuit de Kanjertraining worden ook vragenlijsten door de leerlingen ingevuld. Deze worden tijdens teamoverleg besproken. Bestaat er zorg, dan wordt deze overgenomen door de zorgcoördinator en directeur voor het maken van vervolgstappen.”

3.2 Ondersteunend en stimulerend Schoolklimaat

De school kent een ondersteunend en stimulerend klimaat.

Uitwerking

Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat in school waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarbij alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de school. De binnen- en buitenruimten van de school dragen bij aan een positieve leeromgeving.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch en didactisch klimaat. Er heerst een sfeer binnen de school waarin leerlingen worden uitgedaagd hun talenten te ontplooiën. Leraren herkennen tijdig talent en zijn bereid en in staat om flexibele onderwijsprogramma's en individuele trajecten uit te voeren voor deze leerlingen.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel schoolklimaat

“Sbo De Dolfijn werkt oplossingsgericht en spreekt de leerlingen op deze wijze aan. Wij hanteren schoolroutines die ervoor zorgen dat de leerling zich welkom voelt in de groep. Ze zorgen eveneens voor rust en regelmaat. Leerlingen weten wat zij van ons mogen verwachten.

Deze rust zorgt ervoor dat leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. De talenten van de leerlingen worden gebruikt om de eigenwaarde te versterken. Hun talenten zijn nodig om samen te werken aan belemmeringen.

Aanpassingen worden gedaan en gemaakt; ontwikkeling van de leerling staat voorop.”

4. Kwaliteitszorg en Ambitie

4.1 Doelen, evaluatie en verbetering

Het bestuur en zijn scholen hebben vanuit hun maatschappelijke opdracht doelen geformuleerd, evalueren regelmatig en systematisch de realisatie van die doelen en verbeteren op basis daarvan het onderwijs.

Uitwerking

De school heeft in haar schoolplan de eigen opdrachten voor het onderwijs omschreven. Ook heeft zij aangegeven hoe zij de kwaliteit bewaakt. Dit omvat de voortgang van de ontwikkeling van leerlingen en de afstemming van het onderwijs op de ontwikkeling van leerlingen. Dit veronderstelt dat de school regelmatig evalueert wat de resultaten zijn van haar leerlingen én wat de kwaliteit is van het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren zoals de school dat heeft omschreven in het schoolplan. Op basis van de evaluaties neemt de school maatregelen ter verbetering van de kwaliteit.

De school heeft ambitieuze doelen voor zichzelf geformuleerd die passen bij haar maatschappelijke opdracht. Via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg evalueert zij alle doelstellingen uit haar schoolplan. Het omvat in ieder geval objectieve evaluaties over het schoolklimaat, het aanbod, het didactisch handelen en de afstemming. Hierbij betreft zij ook de tevredenheid en feedback van haar stakeholders. Op basis van deze evaluaties neemt zij planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel evaluatie en verbetering

“Aloysius werkt met een koers van vier jaar die jaarlijks geëvalueerd en aangepast wordt. De Dolfijn is een school die zich in hoog tempo wilde ontwikkelen. De school heeft nu de tijd om zich met borging bezig te houden, waarbij ontwikkeling het streven blijft. Wij werken volgens het pdca, plannen - doen - checken en nieuw doel, waarbij wij als school goed in de gaten houden dat iedere leerkracht wordt betrokken in de ontwikkeling.”

Tevredenheidsonderzoeken die recent (2014-2016) zijn uitgevoerd op de school

Medewerkerstevredenheid	Ja
Oudertevredenheid	Ja
Leerlingtevredenheid	Ja

Jaar van afname, aantal respondenten en de gemiddelde scores (in cijfers) van de laatst afgenomen onderzoeken

	Jaar	Aantal respondenten	Gemiddelde van de school	Landelijke benchmark
Medewerkerstevredenheid	2015	18	7.9	
Oudertevredenheid	2015	71	8.0	
Leerlingtevredenheid	2015	120	8.4	

4.2 Structuur en Cultuur

Het bestuur en zijn scholen hebben een heldere organisatie- en beslissingsstructuur, kennen een professionele kwaliteitscultuur en functioneren transparant en integer.

Uitwerking

De directie en het personeel handelen vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling. De bekwaamheid van het personeel wordt onderhouden, rekening houdend met gestelde bekwaamheidseisen en beroepsprofielen en behaalde resultaten bij de leerlingen.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Leraren en andere betrokkenen bij de opleiding werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen. Externe belanghebbenden ervaren dit ook zo. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel structuur en cultuur

“Wij zijn een team dat samen werkt aan de ontwikkeling van de school, waarbij helder is wie waar verantwoordelijkheid voor draagt.

Leerkrachten en directie blijven zich ontwikkelen. Er zijn teamstudiedagen die passen bij de gestelde ontwikkeling in het jaarplan.

Van leerkrachten wordt verwacht dat zij werken aan een Master SEN-niveau van denken en uitvoeren. Aloysius heeft binnen haar organisatie de mogelijkheid gegeven om SEN-modules te volgen. Leerkrachten kunnen tijdens hun functioneringsgesprek aangeven welke opleidingen/cursussen zij willen volgen. De directie kan hierin een sturende rol hebben indien nodig.

De directie maakt bespreekbaar welke vaardigheden er nog ontwikkeld moeten worden en zorgt voor trainingen.

Het team wil een school neerzetten die goede resultaten behaalt op een zo breed mogelijk vlak en werkt daar hard aan.”

4.3 Verantwoording en Dialoog

Het bestuur en zijn scholen leggen intern en extern toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voeren daarover actief een dialoog.

Uitwerking

De school rapporteert regelmatig (in ieder geval in de schoolgids en het jaarverslag) over haar doelen en onderwijsprestaties en onderwijskundige ontwikkelingen. Zij rapporteert over de bevindingen voortkomend uit het stelsel van kwaliteitszorg en over de getroffen verbetermaatregelen.

De school overlegt periodiek met de medezeggenschapsraad en legt besluiten voor conform geldende wet- en regelgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, en bespreekt regelmatig haar ambities en de resultaten die ze behaalt. De school stimuleert deze partijen betrokkenheid en inzet te tonen bij het realiseren van haar ambities en doelen. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en neemt zij deze aantoonbaar serieus.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel verantwoording en dialoog

“Als sbo-school werken wij vraaggestuurd, waarbij de leerlingenpopulatie die zorg nodig heeft ook bediend kan worden. Hiervoor hebben wij met onder andere Molenduin, onderdeel van Aloysius, een traject doorlopen om leerlingen met gedragsproblemen beter op te kunnen vangen. Hieruit zijn onze schoolroutines en interne time-outprotocol voortgekomen. Leerkrachten ontwikkelen zich door het volgen van Master SEN-opleiding en/of modules.

Voor leerlingen die zich zeer moeilijk ontwikkelen, hebben wij een arrangement ingepast binnen de school om ervoor te zorgen dat deze leerlingen zich op een juiste manier kunnen ontwikkelen.

Wij zijn onderdeel van Aloysius en rapporteren meerdere keren per jaar aan het bestuur. Binnen Aloysius zijn wij onderdeel van Sector West; tijdens deze overleggen bespreken wij de ontwikkelingen die ingezet zijn en de voortgang.

Aloysius maakt gebruik van interne audits. Op deze wijze houden wij zicht op de voortgang van de gemaakte ontwikkelafspraken en waar deze eventueel stagneert.”

Inspectie van het Onderwijs

Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
t-algemeen 088 6696000
T-LOKET 088 6696060

E-mail: excellentescholen@onderwijsinspectie.nl
www.excellentescholen.nl

